

Handläggare
Maria Fransson
maria.fransson@huddinge.se

Kultur- och fritidsnämnden

Kunskapsunderlag: prioriterade målgrupper

Underlaget togs fram inför förvaltningens presentation för nämndens arbetsutskott den 1 oktober 2024.

Barn och unga

Enligt Barnkonventionen, som sedan 2020 är svensk lag, ska alla barn upp till 18 år ges möjlighet att av eget intresse och på egna villkor delta i det konstnärliga och kulturella livet. Alla barns rätt till konst och kultur ska respekteras, främjas och uppmuntras genom att tillhandahålla lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet. Att säkerställa barn och ungas tillgång till kultur är särskilt utpekad i de nationella kulturpolitiska målen.

Barn och unga är till stor del beroende av sina vuxna för att kunna delta i kulturlivet fullt ut. Det kan till exempel handla om möjligheten att få sin kulturaktivitet betald eller att få stöd i att ta sig till och från platser för kultur om det inte finns i närområdet. Det kan också handla om uppmuntran och emotionellt stöd som kan bero på de vuxnas egna erfarenheter av kulturlivet och deras förutsättningar att navigera i det. I praktiken innebär det att barn och unga inte har likvärdiga förutsättningar att aktivt välja att delta (eller inte) i kulturlivet.

Det lokala kulturutbudet har en särskild roll att spela när det handlar om att utjämna skillnader mellan barn och unga. Kommunen, genom skola, fritidsverksamhet och offentliga stöd till civilsamhället, är oftast närmst de unga invånarna i vardagen.

Personer med funktionsnedsättning

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken tar sin utgångspunkt i såväl Barnkonventionen som i Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Syftet med målet, återgivet i LSS-lagen, är jämlika livsvillkor och delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. På kulturområdet innebär det att alla, särskilt barn och unga, ska kunna ta del av och utöva konst och kultur oavsett funktionsförmåga.

I Sverige har personer med funktionsnedsättning låga deltagandenivåer i kulturlivet jämfört med personer utan funktionsnedsättning. Det är till exempel vanligt att avstå från att delta i kulturlivet på grund av rädsla för att bli dåligt bemött, bristande information om huruvida verksamheten och lokalen gör det möjligt att delta eller för att möjligheterna att på ett enkelt sätt ta sig till och från platser för kultur är för utmanande. Andra faktorer som kan utgöra hinder för personer med funktionsnedsättning att delta i kulturlivet är

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kultur- och fritidsnämnden
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsstorget 7

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

svag privatekonomi och bristande kunskap och socialt stöd från närstående, assistenter och ledsagare.

Äldre i ofrivillig ensamhet

Många äldre i Huddinge kommun är flitiga kulturkonsumenter som med sina erfarenheter och kunskaper står för stora insatser på kulturområdet inom föreningslivet. Inom gruppen äldre finns samtidigt de som sällan eller aldrig är delaktiga i kulturlivet.

I Huddinges arbete för att bli en äldrevänlig kommun uppmärksammas äldres ofrivilliga ensamhet och isolering. Riskfaktorer som är kopplade till ofrivillig ensamhet bland äldre personer är förlusten av en partner, minskat socialt nätverk, nedsatt funktionsförmåga, psykisk ohälsa och svag privatekonomi. Ofrivillig ensamhet är negativt för såväl psykisk som fysisk hälsa men tillgängliga och meningsfulla aktiviteter och upplevelser av konst och kultur kan erbjuda såväl sociala sammanhang som ökad kommunikationsförmåga, reducerade stressnivåer och stimulering av sinnen.

Äldres olika delaktighet i kulturlivet i Huddinge speglar hur äldre är en heterogen grupp vars behov och förväntningar på att vara delaktig i kulturlivet skiljer sig åt och att det finns brister i jämlik tillgång mellan olika grupper av äldre i kommunen.

Bostadsområden med socioekonomiska utmaningar

Koncentrationen av kulturlivet i landet är som störst i urbana och tätbefolkade miljöer med högutbildad befolkning. Boende i de områdena ägnar sig samtidigt i högre grad åt konst och kultur. Nationellt visar kulturutbudet därmed upp en ojämn spridning vilket resulterar i ojämlika villkor i fysisk tillgänglighet och reseavstånd som påverkar människors möjlighet att ta del av kulturlivet.

Den socioekonomiska utvecklingen i Huddinge har varit positiv sedan millennieskiftet – både utbildningsmässigt och ekonomiskt. Skillnaderna mellan de socioekonomiskt starka och de socioekonomiskt svaga områdena i kommunen har däremot blivit större. Områden med redan befintliga utmaningar har haft en sämre utveckling medan de socioekonomiskt starka områdena har haft en bättre utveckling.

Flemingsberg, Skogås och Vårby är områden med socioekonomiska utmaningar. Enligt kommunfullmäktige är särskilda insatser i dessa områden av stor betydelse för att göra Huddinge trivsamt och tryggt för alla invånare. I Flemingsberg, Skogås och Vårby har invånarna generellt lägre utbildningsnivå, lägre medelinkomst, högre ohälsotal och lågt valdeltagande jämfört med andra områden i kommunen. Dessa faktorer, tillsammans med parametrar som trångboddhet, lägre tillit till det offentliga och bristande läs- och skrivkunnighet i det svenska språket, utgör kontexter som fordrar nya arbetssätt för att nå målet om Huddingebornas jämlika tillgång till kulturlivet.

På kulturområdet finns det stora skillnader i fråga om deltagande i kulturlivet utifrån socioekonomiska faktorer. Sambandet mellan utbildningsnivå och deltagande är särskilt starkt där personer med kortare utbildning och lägre utbildning har ett lågt kultur-deltagande. Hinder för att delta är att avstånd till platser för kultur är för stort, att transporten dit kostar, att det är för dyrt att delta eller att informationen om det kulturutbud som finns inte är tillgänglig.